

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-24/21 - 1

Υπόθεση C-24/21

Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

14 Ιανουαρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunale ordinario di Pordenone (Ιταλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

4 Ιανουαρίου 2021

Ανακόπτων:

PH

Καθών:

Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia

Direzione centrale risorse agroalimentari, forestali e ittiche -
Servizio foreste e corpo forestale della Regione Autonoma Friuli
Venezia Giulia

[παραλειπόμενα]

TRIBUNALE DI PORDENONE

Τμήμα πολιτικών υποθέσεων

Το δικαστήριο [παραλειπόμενα] εξέδωσε την ακόλουθη

ΔΙΑΤΑΞΗ

στην αστική διαφορά [παραλειπόμενα]

μεταξύ του

PH [παραλειπόμενα]

- ανακόπτοντος -

και των

REGIONE AUTONOMA FRIULI E VENEZIA GIULIA [παραλειπόμενα],

Direzione centrale risorse agroalimentari, forestali e ittiche - Servizio foreste e corpo forestale della Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia [παραλειπόμενα],

- καθών -

Αντικείμενο: Ανακοπή κατά πράξης επιβολής προστίμου [παραλειπόμενα].

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Με ανακοπή, η οποία κοινοποιήθηκε στη Regione FVG (Περιφέρεια Friuli Venezia Giulia, Ιταλία) και, κατόπιν της διάταξης της 8ης Μαΐου 2020, και στην Direzione centrale risorse agroalimentari, forestali e ittiche - Servizio foreste e corpo forestale della Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia (Γενική διεύθυνση αγροδιατροφικών, δασικών και αλιευτικών πόρων – Δασική υπηρεσία και Αρχή προστασίας δασών της αυτόνομης περιφέρειας Friuli Venezia Giulia, Ιταλία), ο PH, ενεργώντας για λογαριασμό του και υπό την ιδιότητα του κυρίου και νόμιμου εκπροσώπου της ατομικής επιχείρησης In Trois, προσέβαλε την πράξη επιβολής προστίμου αριθ. 070440/2019 (η οποία εκδόθηκε μετά τον έλεγχο της 11ης Αυγούστου 2015), με την οποία υποχρεώθηκε να καταβάλει το ποσό των 5.000,00 ευρώ, για παράβαση του άρθρου 2.1 του περιφερειακού νόμου FVG 5/2011.

Η περιφέρεια FVG και, στη συνέχεια, η Γενική διεύθυνση παρέστησαν κατά τη συζήτηση [παραλειπόμενα] αμφισβητώντας επί της ουσίας το βάσιμο της ανακοπής.

[παραλειπόμενα] το παρόν δικαστήριο [σελ. 2 του πρωτοτύπου] έκρινε αναγκαίο, πριν από την εξέταση της ουσίας της διαφοράς, να επιφυλαχθεί σχετικά με την υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[παραλειπόμενα] [ενστάσεις κατά την προδικασία οι οποίες ασκούν επιρροή μόνο στο πλαίσιο της εθνικής διαδικασίας]

Όσον αφορά την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προς το Δικαστήριο, επισημαίνονται τα εξής.

Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ παρέχει στον εθνικό δικαστή την ευχέρεια να υποβάλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΔΕΕ) ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία ή το κύρος του

δικαίου της Ένωσης, και αποτελεί θεμελιώδη μηχανισμό για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης ερμηνείας και εφαρμογής του δικαίου αυτού σε κάθε κράτος μέλος.

Η απόφαση περί υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο (απόφαση ΔΕΕ της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Cartesio, C-210/06· απόφαση ΔΕΕ της 21ης Ιουλίου 2011, Kelly, C-104/10), ενώ οι διάδικοι δύνανται μόνον να θέσουν ένα ζήτημα στο εθνικό δικαστήριο, ζητώντας την παρέμβασή του (απόφαση ΔΕΕ της 3ης Ιουλίου 2014, Talasca, C-19/14).

Το εθνικό δικαστήριο, εφόσον οι αποφάσεις του υπόκεινται σε ένδικα μέσα, έχει τη δυνατότητα (απόφαση ΔΕΕ της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, Α κατά Β κ.λ.π., C-112/13) να υποβάλει στο Δικαστήριο, σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, οποιοδήποτε προδικαστικό ερώτημα το οποίο είναι, κατά την κρίση του, αναγκαίο προκειμένου να αποφανθεί.

Παρόμοιο είναι το περιεχόμενο που [διαλαμβάνεται] στο σημείο 12 των «Συστάσε[ων] προς τα εθνικά δικαστήρια σχετικά με την υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων» (2019/C 380/01) [παραλειπόμενα] [σελ. 3 του πρωτοτύπου] [παραλειπόμενα] [κείμενο της μνημονευμένης σύστασης]

Στην υπό κρίση υπόθεση, στον ΡΗ επιβλήθηκαν κυρώσεις από τη διοικητική αρχή δυνάμει του άρθρου 2.1 του περιφερειακού νόμου 5/2011 (το οποίο εισήχθη με το άρθρο 2, παράγραφος 26, στοιχείο α, του περιφερειακού νόμου 15/2014), ο οποίος φέρει τον τίτλο «Ειδικά μέτρα για την πρόληψη της ακούσιας παρουσίας ΓΤΟ σε συμβατικές και βιολογικές καλλιέργειες αραβοσίτου», το οποίο προβλέπει: «Προκειμένου να προληφθεί η ακούσια παρουσία ΓΤΟ σε συμβατικές και βιολογικές καλλιέργειες αραβοσίτου, στην περιοχή Friuli Venezia Giulia, η οποία χαρακτηρίζεται από πρότυπα καλλιέργειας και γεωργικές δομές που επηρεάζουν τον βαθμό σύμμιξης μεταξύ των γενετικώς τροποποιημένων και μη τροποποιημένων καλλιεργειών, απαγορεύεται η καλλιέργεια γενετικώς τροποποιημένου αραβοσίτου, σύμφωνα με τη δυνατότητα που προβλέπεται στην παράγραφο 2.4 της συστάσεως 2010/C200/01 της Επιτροπής της 13ης Ιουλίου 2010, σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη εθνικών μέτρων συνύπαρξης για την αποφυγή της ακούσιας παρουσίας ΓΤΟ σε συμβατικές και βιολογικές καλλιέργειες. Η καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένου αραβοσίτου συνεπάγεται την επιβολή διοικητικού προστίμου ύψους από 5.000 ευρώ έως 50.000 ευρώ, το οποίο επιβάλλεται από την αρμόδια υπηρεσία της Περιφερειακής Αρχής Προστασίας Δασών».

Η παράγραφος 2.4 της συστάσεως της Επιτροπής 2010/C200/01 της 13ης Ιουλίου 2010, η οποία φέρει τον τίτλο «Μέτρα για να εξαιρεθούν μεγάλες περιοχές από την καλλιέργεια ΓΤΟ (“περιοχές χωρίς ΓΤ”）」, μνημονεύει τα εξής: «Οι διαφορές σε τοπικές παραμέτρους όπως οι κλιματικές συνθήκες (που επηρεάζουν την ενεργητικότητα των επικονιαστών και τη μεταφορά αεροφερόμενης γύρης), η τοπογραφική διαμόρφωση, τα πρότυπα καλλιέργειας και τα συστήματα αμειψισποράς ή οι γεωργικές δομές (μεταξύ άλλων τα περιβάλλοντα στοιχεία, όπως

φράκτες, δάση, ακαλλιέργητες εκτάσεις και η χωρική διάταξη αγρών) μπορούν να επηρεάσουν τον βαθμό σύμμιξης των γενετικά τροποποιημένων, συμβατικών και βιολογικών καλλιεργειών και τα αναγκαία μέτρα για την αποφυγή της ακούσιας παρουσίας ΓΤΟ σε άλλες καλλιέργειες. Υπό ορισμένες οικονομικές και φυσικές συνθήκες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν τη δυνατότητα να απαγορευθεί η καλλιέργεια ΓΤΟ σε μεγάλες περιοχές της επικράτειάς τους για την αποφυγή της ακούσιας παρουσίας ΓΤΟ σε συμβατικές και βιολογικές καλλιέργειες. Η απαγόρευση αυτή θα πρέπει να προϋποθέτει την απόδειξη, από τα κράτη μέλη, ότι για τις περιοχές αυτές δεν επαρκούν άλλα μέτρα για την επίτευξη επαρκούς επιπέδου καθαρότητας. Επιπλέον, τα περιοριστικά μέτρα θα πρέπει να είναι αναλογικά προς το στόχο (δηλαδή προστασία των ιδιαίτερων αναγκών των συμβατικών ή/και βιολογικών καλλιεργειών)».

Το άρθρο 26α της οδηγίας 2001/18/ΕΚ ορίζει: «1. Τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη της ακούσιας παρουσίας ΓΤΟ σε άλλα προϊόντα. 2. Η Επιτροπή συγκεντρώνει και συντονίζει τις πληροφορίες που βασίζονται σε μελέτες σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο, παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με τη συνύπαρξη των γενετικώς τροποποιημένων καλλιεργειών με τις συμβατικές και οργανικές καλλιέργειες στα κράτη μέλη και, βάσει των πληροφοριών και των παρατηρήσεων, καταρτίζει κατευθυντήριες [σελ. 4 του πρωτοτύπου] γραμμές για τη συνύπαρξη».

Το άρθρο 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/53/ΕΚ του Συμβουλίου, περί του κοινού καταλόγου ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτικών ειδών, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, ορίζει: «Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, από τη δημοσίευση που αναφέρεται στο άρθρο 17, οι σπόροι ποικιλιών που έχουν γίνει αποδεκτές σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας ή σύμφωνα με τις αρχές που αντιστοιχούν στις αρχές της παρούσας οδηγίας δεν υπόκεινται σε κανένα περιορισμό εμπορίας ως προς την ποικιλία». Το άρθρο 17 της οδηγίας αυτής προβλέπει: «Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη και στο μέτρο που περιέρχονται στην Επιτροπή, αυτή εξασφαλίζει τη δημοσίευση, στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σειρά C, υπό τον τίτλο “Κοινός κατάλογος ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτικών ειδών”, όλων των ποικιλιών των οποίων οι σπόροι προς σπορά και προς φύτευση, κατ’ εφαρμογήν του άρθρου 16, δεν υπόκεινται σε κανέναν περιορισμό εμπορίας ως προς την ποικιλία [...]».

Η περιφέρεια FVG υπενθυμίζει ότι θέσπισε τον περιφερειακό νόμο 5/2011 προκειμένου να μεριμνήσει για την εφαρμογή της αρχής που διατυπώνεται στο άρθρο 26α της οδηγίας 2001/18/ΕΚ και της συστάσεως της 13ης Ιουλίου 2010, υπογραμμίζοντας ότι το άρθρο 2.1, το οποίο καθορίζει τα μέτρα συνύπαρξης στις καλλιέργειες αραβοσίτου, θεσπίστηκε με το άρθρο 2, παράγραφος 26, στοιχείο α), του περιφερειακού νόμου 15/2014, κατόπιν της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2012, καθώς και της διατάξεως του Δικαστηρίου της 8ης Μαΐου 2013 και στο πλαίσιο της διαδικασίας EU Pilot κατά του ιταλικού κράτους, μετά από θετική αξιολόγηση της ΕΕ.

Στο στάδιο αυτό επισημαίνεται ότι οι διάδικοι δεν αμφισβήτησαν ότι η MON 810 δύναται να διατίθεται ελεύθερα στο εμπόριο εντός της Ένωσης, αλλά ότι -δυνάμει του ως άνω περιφερειακού νόμου 5/2011- δεν δύναται να καλλιεργηθεί σε κανένα σημείο του εδάφους της περιφέρειας Friuli Venezia Giulia.

Το Δικαστήριο, με τη διάταξη της 8ης Μαΐου 2013, στην υπόθεση C-542/12, σχετική με διαφορετικό νομικό ζήτημα, αποφάνθηκε ότι «[...] στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το δίκαιο της Ένωσης έχει την έννοια ότι η καλλιέργεια ΓΤΟ, όπως οι ποικιλίες του αραβοσίτου MON 810, δεν μπορεί να εξαρτάται από εθνική διαδικασία παροχής άδειας όταν η χρήση και η εμπορία των ποικιλιών αυτών επιτρέπονται δυνάμει του άρθρου 20 του κανονισμού 1829/2003 οι δε εν λόγω ποικιλίες έχουν περιληφθεί στον κοινό κατάλογο που προβλέπεται από την οδηγία 2002/53/ΕΚ. Το άρθρο 26α της οδηγίας 2001/18/ΕΚ έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει σε κράτος μέλος να εναντιωθεί στην καλλιέργεια τέτοιων ΓΤΟ στο έδαφός του με το αιτιολογικό ότι η λήψη εθνικής άδειας συνιστά μέτρο συνυπόστασης που αποσκοπεί στην αποφυγή της μη σκόπιμης παρουσίας ΓΤΟ σε άλλες [σελ. 5 του πρωτοτύπου] καλλιέργειες» (σκέψη 33).

Για λόγους πληρότητας, πρέπει να επισημανθεί ότι με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2016/321 της Επιτροπής της 3ης Μαρτίου 2016 εισήχθη η απαγόρευση της καλλιέργειας ΓΤΟ αραβοσίτου MON 810 στο σύνολο της ιταλικής επικράτειας (άρθρο 1: «*Η καλλιέργεια του γενετικά τροποποιημένου αραβοσίτου (Zea mays L.) MON 810 απαγορεύεται στις περιοχές που παρατίθενται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης*», στο παράρτημα 1, σημείο 8), μνημονεύεται η Ιταλία). Ωστόσο, η απόφαση αυτή είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας της προσαπτόμενης στον ΡΗ παραβάσεως, η οποία αποτελεί και αντικείμενο της παρούσας δίκης, καθότι τα πρακτικά ελέγχου ανατρέχουν στην 11η Αυγούστου 2015.

Με βάση τα ανωτέρω, υπό το πρίσμα του αντικειμένου [ακυρώσεως του προσβαλλόμενου μέτρου] και της αιτίας [παραβάσεως διαφόρων διατάξεων του ενωσιακού και εθνικού δικαίου] της ανακοπής την οποία άσκησε ο ΡΗ, τίθεται το ερώτημα εάν η απαγόρευση του άρθρου 2.1 του περιφερειακού νόμου 5/2011, με το οποίο θεσπίζονται τα μέτρα συνυπόστασης που έχουν ως αποτέλεσμα την απαγόρευση της καλλιέργειας της ποικιλίας αραβοσίτου τύπου MON 810 στο έδαφος της περιφέρειας Friuli Venezia Giulia, συνάδει ή αντιβαίνει προς την οικονομία της οδηγίας 2001/18/ΕΚ, υπό το πρίσμα ιδίως του κανονισμού 1829/2003 και των διευκρινίσεων που περιλαμβάνονται στη σύσταση 2010/C200/01.

Επιπλέον, τίθεται και το ερώτημα κατά πόσον η απαγόρευση της καλλιέργειας αραβοσίτου ΓΤΟ τύπου MON 810, η διάθεση του οποίου εντός της ΕΕ φαίνεται ότι εξακολουθεί να επιτρέπεται, δύναται να συνιστά μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος, νοούμενο ως «κάθε ρύθμιση που παρακωλύει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, το ενδοκοινοτικό εμπόριο» (απόφαση του ΔΕΕ 11ης Ιουλίου 1974, Dassonville, [8/74]), και εάν, ως εκ τούτου, αντίκειται στα άρθρα 34, 35, και 36 ΣΛΕΕ.

Ως εκ τούτου, για τους λόγους οι οποίοι εκτέθηκαν ανωτέρω, το παρόν δικαστήριο κρίνει αναγκαίο να υποβάλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα προδικαστικά ερωτήματα τα οποία περιλαμβάνονται στο διατακτικό.

Το αιτούν δικαστήριο αναστέλλει τη διαδικασία εν αναμονή της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για τους λόγους αυτούς,

Έχοντας υπ' όψη το άρθρο 267 ΣΛΕΕ,

υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- 1) Συνάδει ή αντιβαίνει η απαγόρευση του άρθρου 2.1 του περιφερειακού νόμου της Friuli Venezia Giulia 5/2011, με το οποίο θεσπίζονται τα μέτρα συνύπαρξης που έχουν ως αποτέλεσμα την απαγόρευση της καλλιέργειας της ποικιλίας του αραβοσίτου τύπου MON 810 στο έδαφος της περιφέρειας Friuli Venezia Giulia, προς την οικονομία της οδηγίας 2001/18/ΕΚ, υπό το πρίσμα ιδίως του κανονισμού 1829/2003 και των διευκρινίσεων που περιλαμβάνονται στη σύσταση 2010/C200/01;
- 2) Δύναται η απαγόρευση αυτή να συνιστά μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος και να αντίκειται, ως εκ τούτου, στα άρθρα 34, 35 και 36 ΣΛΕΕ;

[παραλειπόμενα] **[σελίδα 6 του προτοτύπου]** [παραλειπόμενα]

Pordenone, 4/1/2021

[παραλειπόμενα]